

kendelse for dets kraftige Indskriden overfor Aalborg-Affæren. Naar det i Landstinget er sagt, ogsaa af den højfærdede Handelsminister, at det var vanskeligt ad Lovgivningens Vej at forhindre slige Bedragerier i Fremtiden, er det vel rigtigt, men det er ogsaa beklageligt at staa overfor en Lovgivning paa dette Omraade og maatte regne med, at sligt kan gentage sig atter og atter. Men jeg indrømmer, at jeg er ikke i Stand til at vise Vejen til at forhindre den Art Udskjelser.

Det ligger som sagt efter min Mening i Sagens Natur, at det betyder ikke billigere Penge, at Udligningen sker gennem Bankerne, thi det Materiale, der arbejdes med, Raaproduktet om man vil, Pengene, har de ikke billigere end Sparekasserne, undertiden vel endog lidt dyrere. Jeg nævnedes Administrationen, jeg skal tage et konkret Tilfælde, jeg tror, det er ret typisk. Det er et Bankregnskab, der for ikke saa lang Tid siden blev offentliggjort fra en Bank, der stod med et Indlaan paa Kontrabøger og i Depositumsbeviser paa 6 Millioner Kroner. Den havde som Driftsudgifter i det foreløbne Aar brugt 50,000 Kr., den havde et Kurstab paa 11,000 Kr., og den sluttede med et Overskud paa 116,000 Kr. Heraf fik Aktionærerne 50,000 Kr., det vil sige 10 pCt. Den paagældende Bankdirektør vil sikkert blive karakteriseret som en dygtig Mand, og det vil jeg tiltræde, men jeg tror nu ikke, at disse Administrationsudgifter og disse Procenter til Aktionærerne betyder netop billige Penge for dem, der har for faa og skal hente deres Driftskapital der. Hvis man vil se paa en Sparekasse med et tilsvarende Indlaansbeløb, vil Driftsudgifterne ligge mellem 15,000 og 20,000 Kr., om Udbytte til Aktionærerne er der slet ikke Tale. Der gives Sparekasser med et mindre Administrationsbeløb, og der er nogle med et større, men jeg tror, Middeltallet vil ligge mellem 15,000 og 20,000 Kr.

Jeg vil altsaa ikke tilraade Lovgivningsmagten at stille Bankerne ugunstigere i Konkurrencen, men det synes mig, at man maa have Lov til at betragte Bankerne som det, de er, nemlig et Foretagende, hvis Hovedformaal er at give sine Aktionærer det størst mulige Udbytte. Jeg tror, man bør se den Sandhed lige i Øjnene, at hvis man i Lovgivningen stiller disse gunstigere i Konkurrencen, end de allerede er, og omgiver den anden Art af Pengeinstitutter med snærende Baand, begrænser deres Udlaansformer, maa det naturnødvendigt føre med sig, at den Forskydning, der allerede foregaar ret

rask i Retning af, at Kapitalen gaar bort fra Sparekasserne og over til Bankerne, vil foregaa endnu hurtigere. Og samtidig med, at man drager Indlaanssummerne til Bankerne, kommer Laantagerne af sig selv, det ene er en simpel Følge af det andet. Det er det, jeg vil paastaa betyder dyrere Penge for dem, der skal have dem, for dem, der har faa, og som mener at have et Overskud af Virkelyst, Energi og Foretagsomhed til at arbejde med flere Penge, end de er blevet Ejere af. Denne Sandhed synes jeg, man bør se lige i Øjnene, og hvis man saa ikke afskrækkes af Maalet, bør man heller ikke lade sig afskrække af Midlerne. Det er dette Hovedsynspunkt, under hvilket jeg har ønsket at betragte det foreliggende Lovforslag. Om Enkeltheder vil der antagelig senere blive Lejlighed til at forhandle.

Andreasen: Som den foregaaende Taler meget rigtigt udtalte, har der været mange Kræfter i Virksomhed, inden vi er naaet saa vidt, at der her i Folketinget foreligger et Lovforslag vedrørende vort Bankvæsen, der har faaet det andet Tings Tilslutning. Der har, om jeg maa bruge et populært Udtryk, været mange Kokke om at tilberede denne Mad, og jeg maa erkende Sandheden af det gamle Ord, naar det endvidere hedder, at de mange Kokke som Regel fordærver Maden. Thi var der smaa Fremskridt i det Forslag, som Bankkommissionen fremkom med, maa det siges, at Fremskridtene ikke er blevet flere eller større ved den Behandling, som Forslaget siden har været Genstand for.

Jeg betragter det foreliggende Lovforslag som i Virkeligheden betydningsløst. Jeg ser saaledes paa det, at der ikke er nogen Anledning til at modsætte sig det — det indeholder visse Ting, der maaske nok kan være til Nytte for den Del af Befolkningen, og det er jo en meget stor Del, der har med det vedkommende Afsnit af vort Pengevæsen at gøre —, men en Reform af vort Bankvæsen er der absolut ikke Tale om her. Naar det Parti, hvortil jeg hører, ser saaledes paa Sagen, skyldes det først og fremmest den Omstændighed, at man, da Tiden var inde til at naa til en virkelig Reform af vort Pengevæsen, forsømte det. Det Parti, jeg tilhører, gjorde stærkt gældende i Samlingen 1906—07, da vi havde Spørgsmaalet om Fornylse af Nationalbankens Oktroj til Behandling her i Rigsdagen, at nu burde Staten gaa til at ophæve det Privilegium, der hidtil havde været givet til et privat Aktieselskab, Staten burde selv udnytte Seddeludste-